

Kindspoor, kind als getuige van huiselijk geweld vanuit politiebemoeienis.

Inrichting meldpunt bij Jeugdzorg voor politie Haaglanden in zaken waarin kinderen als getuige van huiselijk geweld worden aangetroffen.

Het meldpunt is tot stand gekomen door; Politie Haaglanden, Bureau Jeugdzorg Den Haag/Scheveningen, Raad voor de Kinderbescherming, Het Advies en Meldpunt Kindermishandeling.

Afspraken rondom de toeleiding van minderjarige kinderen als getuige van huiselijk geweld vanuit zaken, waarin de politie conform het protocol “geweld binnenshuis” handelt.

Bureau Jeugdzorg-afdeling toegang, het AMK Haaglanden en de Raad voor de Kinderbescherming richten gezamenlijk een meldpunt in voor politie Haaglanden. In het kader van het project Geweld Binnenshuis van politie Haaglanden is het van belang dat er een z.g.n. kindspoor wordt opgezet. Een passend hulpaanbod voor kinderen die getuige zijn (geweest) van geweld in de thuissituatie.

Het belang van het kind als getuige van huiselijk geweld staat in dit kindspoor centraal. Het risico op ontwikkelingsproblemen, op korte of langere termijn, is bij deze kinderen dermate groot dat vroegtijdig effectief ingrijpen noodzakelijk is.

De politie hanteert bij meldingen van huiselijk geweld hun protocol met als doel het geweld te stoppen en te verwijzen naar hulpverlening (met of zonder strafrechtelijk traject). De kinderen die bij deze meldingen betrokken zijn hebben recht op bescherming. Daarnaast is het van belang dat deze kinderen en hun opvoeders tijdig hulp krijgen aangeboden om scheefgroei in de pedagogische situatie en in de ontwikkeling van de kinderen te voorkomen.

Politie meldt kinderen die getuige zijn van geweld binnenshuis aan bij het meldpunt. Politie verzamelt dagelijks vanuit de genesysmutaties relevante informatie en fax dit naar het meldpunt van bureau Jeugdzorg.

Het getuige zijn van huiselijk geweld is een vorm van (psychische) kindermishandeling.

Het Advies en Meldpunt Kindermishandeling neemt een dergelijke melding dan ook als zijnde “een vermoeden van kindermishandeling” in behandeling.

Het Bureau Jeugdzorg biedt deze gezinnen begeleiding aan bij het verkrijgen van inzicht in de pedagogische betekenis van het gezinsgeweld en doet het kind (en de opvoeders), op basis van verkregen informatie over de situatie van het kind, een hulpverleningsaanbod.

De Raad voor de Kinderbescherming verricht onderzoek bij het niet accepteren van vrijwillige hulpverlening, waarbij vanuit de drang en dwang functie van de Raad benodigde hulp alsnog op gang moet worden gebracht (met of zonder juridische maatregel) met voldoende garanties ten aanzien van de veiligheid van het kind.

Het **doel** van alle ketenpartners bij de afgesproken aanpak is het in beeld brengen van kinderen die een reëel risico lopen op een verstoorde ontwikkeling. De interventies vanuit deelnemende instellingen zijn gericht op:

- Het creëren van een veilige situatie voor het kind
- Het terugdringen van risico's op een verstoorde ontwikkeling van deze kinderen

- Het vroegtijdig signaleren van ontwikkelingsproblematiek zodat hulp in een vroegtijdig stadium geboden kan worden met een zo groot mogelijke kans op herstel
- Een adequaat hulpaanbod aan het kind en de opvoeders, zo mogelijk zonder en zo nodig met dwang.

Bij het maken van dit kindspoor bleek een eenduidige normering van het geweld ten aanzien van de ontwikkeling van het kind belangrijk. Het is van belang dat iedere ketenpartner, de opvoeders die geweld tegen elkaar gebruiken, er expliciet op wijst dat dit schadelijke gevolgen heeft voor de ontwikkeling van het kind en onacceptabel is. Het onderstreept aan betrokkenen het belang van hulpverlening en biedt een logische verklaring (aan betrokkenen) voor de toenemende drang en dwang in het accepteren van hulpverlening.

De wet op de Jeugdzorg legitimeert voor de drie deelnemende organisaties bemoeienis in gezinnen, waarin zorgen zijn rond de opvoedingssituatie van kinderen. Bij medewerking aan hulpverlening door opvoeders was dit altijd al het geval. Bij gebrek aan vrijwillige medewerking van opvoeders hebben niet langer alleen de Raad en het AMK een taak, maar per 01-01-2004 ook BJZ-toegang (Zie de wet op de Jeugdzorg)

Pilot

Het voorstel tot samenwerking tussen BJZ, het AMK en de Raad komt voort uit de gedachte dat er binnen Jeugdzorg weliswaar een "ketengedachte" is, maar dat er in de praktijk toch nog sprake kan zijn van onvoldoende overlap in aanbod en doelgroepcriteria van de drie organisaties. De samenwerking in het meldpunt draagt bij tot versterking van de samenwerking tussen de drie organisaties. Het loopt vooruit op de nieuwe eisen en verhoudingen die aan de organisaties worden gesteld in de nieuwe wet op de Jeugdzorg.

Tevens wordt voorkomen, dat gemelde gezinnen geen hulp krijgen omdat er lacunes tussen de organisaties zitten.

Daarnaast is de verwachting dat het in te richten meldpunt door politie Haaglanden veelvuldig ingeschakeld zal worden. Eventuele capaciteitsproblemen kunnen door drie organisaties beter gedragen worden dan door een van de afzonderlijke.

Het plan is om het meldpunt in de voorgestelde vorm van start te laten gaan per .....2003 voor een periode van twaalf maanden. Elke drie maanden vindt er een evaluatie plaats.

De werkwijze

Op Bureau Jeugdzorg Den Haag Centrum/Scheveningen wordt het ' Meldpunt Kinderen'

De binnengekomen meldingen van de politie worden door de receptie van Bureau Jeugdzorg verzameld en worden ..... per week besproken tijdens een bijeenkomst van de deelnemers aan het meldpunt, bestaande uit een vertegenwoordiger van BJZ toegang, AMK en de Raad.

In deze bijeenkomst worden de binnengekomen meldingen allereerst getoetst op volledigheid, en urgentie. Daarna wordt besloten welke organisatie met een melding aan de slag gaat.

- Bureau Jeugdzorg voert met betrokkenen binnen ..... dagen, nadat er een melding heeft plaatsgevonden (door betrokkenen zelf of door AMK), een eerste gesprek
  - In crisissituaties is direct een hulpverlener beschikbaar door deze gezinnen
  - BJZ doet het gezin een hulpaanbod en benadert hiertoe het gezin actief
  - BJZ screent waarin expliciet aandacht besteed aan;
    - Wie is/zijn pleger(s) van geweld, wie is/zijn slachtoffer(s), of wisselen de rollen?
    - Soort(en) mishandeling waaronder: voorkomen van fysieke, psychische, seksuele kindermishandeling, partnermishandeling, mishandeling van en door broers/zussen
    - Duur en intensiteit van het geweld
    - De invloed van het geweld op de pedagogische situatie
    - Traumatische ervaringen van het kind
    - Traumatische ervaringen van de opvoeders
    - Wijze waarop gezinsleden in het algemeen omgaan met conflicten
    - Checken van ontwikkelingsproblemen, met aandacht voor de specifieke risico's in relatie tot de leeftijdsfase van het kind
    - Bereidheid van ouders om hulp voor eigen problemen te aanvaarden
- Mate waarin ouders verantwoordelijkheid nemen voor de problemen in het gezin en het belang van hun kind.

- BJZ kan gezinsleden **basishulp** in vorm van opvanggesprekken aanbieden waarin:
  - Gesprek met ouders waarin uitleg gegeven wordt over de schadelijke gevolgen van het geweld op de ontwikkeling van het kind
  - Gesprek met het kind /kinderen gericht op ontschuldiging en safetyplanning.
  - Gesprek met het gezin gericht op het maken van afspraken t.a.v. verdere hulpverlening.
- BJZ kan **crisisopvang** aanbieden en verzorgt, indien nodig, crisisopvang (24 uren opvang)
- BJZ kan **vrij toegankelijke hulpverlening** bieden (maximaal 5-7 gesprekken)
- BJZ kan **indiceren voor geïndiceerde zorg, diagnostiek, of jeugd GGZ-hulp.**
- BJZ kan **casemanagement** bieden in complexe gezinssituaties waarin diverse hulpverleners betrokken zijn.
- BJZ realiseert in samenwerking met **GGZ** directe inzetbaarheid van **traumahulpverlening** aan het kind in ernstige huiselijk geweld zaken.
- BJZ maakt schriftelijke afspraken met ouders m.b.t. uitwisseling van informatie met politie, Waag, AMK en Raad (en school, huisarts, schoolarts, AMW en eventueel andere betrokken instellingen/organisaties/ personen).
- Indien cliëntsysteem hulpverlening weigert of afbreekt, maakt BJZ een inschatting van de risico's ten aanzien van de ontwikkeling van het kind en meldt, afhankelijk van de ernst van de situatie bij het AMK of verzoekt de Raad voor de Kinderbescherming om onderzoek te doen.
- BJZ meldt weigering hulpverlening door ouders/opvoeders aan de politie zodat hiermee de noodzaak van hulpverlening in het strafrechtelijk circuit onderbouwd kan worden.

BJZ neemt in een verzoek om onderzoek aan de Raad onder andere op: screeningsverslag, reactie ouders op hulpaanbod en uitleg of schade van geweld op kinderen, reden waarom hulp niet op gang is gekomen of is afgebroken, inschatting Van de risico's ten aanzien van de ontwikkeling van het kind bij het uitblijven van hulpverlening.

Raad voor de Kinderbescherming

- De Raad hanteert de volgende algemene intakecriteria:
  - Is er duidelijk aangegeven dat het kind wordt bedreigd in zijn/ haar ontwikkeling? (gedragsproblemen, ontwikkelingsachterstand op cognitief, sociaal en/ of emotioneel gebied en eventuele beperkingen van de ouders zoals pedagogische onmacht, psychiatrische en/ of verslavingsproblemen)
  - Is er duidelijk aangegeven
  - Is er duidelijk aangegeven dat de ouders geen verandering in de opvoedingssituatie kunnen of willen bewerkstelligen?
  - Zijn de ouders op de hoogte van de inhoud van de melding?
- Om meldingen vanuit het kindspoor in onderzoek te kunnen nemen heeft de Raad nodig:
  - Een mutatie van de politie waaruit blijkt dat er sprake is van huiselijk geweld (deze vormt de onderbouwing van het feit dat de opvoeders een onveilige situatie hebben gecreëerd).
  - Verslag van het AMK of BJZ waaruit blijkt dat opvoeders hulp aan het kind en/ of aan henzelf (plegerhulp, slachtofferhulp) weigeren of zijn afgehaakt zonder dat de situatie verbeterd is.
  - Verslag van AMK of BJZ over de mening van de ouders met betrekking tot de inhoud van de melding.
- De Raad neemt melding van AMK of BJZ (na toetsing) in onderzoek. In levensbedreigende situaties kan de politie rechtstreeks melden.
- Het raadsonderzoek onderzoekt en neemt maatregelen in verband met de veiligheid van het kind.
- In het onderzoek wordt de opvoeders (nogmaals) uitleg gegeven over de schade van huiselijk geweld op de ontwikkeling van het kind.
- De raadsonderzoeker probeert alsnog een verwijzing van het kind naar de hulpverlening tot stand te brengen, gebruik makend van zijn drangfunctie.
- In het onderzoek wordt met opvoeders de noodzaak van eigen hulpverlening besproken waardoor weer een veilige opvoedingssituatie kan ontstaan.

Uit het onderzoek kunnen de volgende trajecten volgen:

- Opvoeders accepteren alle benodigde hulp, Raad sluit af met rapportage.
Of
- Opvoeders weigeren alle hulp, Raad weegt de risico's ten aanzien van de bedreiging af en verzoekt de Rechtbank om een ondertoezichtstelling teneinde de hulpverlening af te dwingen.
Of
- De opvoeders stemmen in met hulp aan kind, maar aanvaarden zelf geen hulpverlening, Raad weegt af of belang van het kind voldoende veilig is gesteld hiermee en verwijst, na overleg met BJZ, het kind door en sluit af/ entameert een Maatregel van Kinderbescherming.

Of

- De opvoeders stemmen in met hulp voor eigen problematiek, maar niet aan het kind, Raad weegt af of belang van het kind voldoende veilig is gesteld hiermee, verwijst en sluit af/ of entameert een Maatregel van Kinderbescherming. Of
  - In alle overige zaken wordt overleg gevoerd met de ketenpartners over het vervolg. Hierbij wordt tevens besproken of er aangifte van mishandeling gedaan moet worden bij de politie (en door wie).
- Het raadsonderzoek sluit af met een raadsrapport (met of zonder een verzoek om en maatregel) waarin o.a. is opgenomen; dat huiselijk geweld een bedreiging vormt voor de ontwikkeling van het kind en hoe die er voor dit specifieke kind uitziet, de stellingname van de opvoeders ten aanzien van hulpverlening, zowel aan zichzelf als aan het kind, de mate van (on)veiligheid van de opvoedingssituatie en indien van toepassing de gemaakte afspraken met de hulpverlening.
  - De Raad koppelt de uitkomst van het onderzoek terug naar de melder.
  - Als na verwijzing naar de vrijwillige hulpverlening blijkt dat de hulpverlening onvoldoende verandering teweeg kan brengen, de opvoeders zijn afgehaakt of het geweld niet is gestopt wordt het gezin opnieuw bij de Raad aangemeld.
  -
  - In principe kan de Raad, op verzoek van AMK of BJZ, het raadsonderzoek onmiddellijk heropenen (bij voorkeur) door dezelfde raadsonderzoeker.
  - De Raad entameert dan alsnog een Maatregel van Kinderbescherming.
  -

Advies en Meldpunt Kindermishandeling Zuid Holland

- Het intake team van het AMK neemt het besluit over aanneming van de melding.
- Als hulpverlening actief is, vindt overleg / advisering plaats over het bespreekbaar maken van het huiselijk geweld en het vervolg van de hulpverlening en verdere bemoeienis van het AMK. Het AMK neemt hierin zijn eigen verantwoordelijkheid en controleert zodanig bij de hulpverlenende instelling of er voldoende veiligheids garanties zijn ten aanzien van het kind.
- Als er geen hulpverlening in het gezin actief is kan het AMK besluiten tot de volgende trajecten;
  - Doorverwijzing naar de Raad voor Kinderbescherming of
  - Verwijzing naar Bureau Jeugdzorg, zonder eigen onderzoek of
  - Verwijzing naar specifiek hulpaanbod of
  - Melding in onderzoek nemen.
- Als de melding in onderzoek genomen wordt neemt het AMK zo spoedig mogelijk contact op met het gemeld gezin.
- Het AMK onderzoekt tevens of andere kinderen in het gezin slachtoffer/getuige van huiselijk geweld zijn.
- Het AMK wijst de ouders/verzorgers op de schadelijke effecten van het geweld op de ontwikkeling van het kind.
- Het AMK doet onderzoek in het netwerk rondom het gezin.
- Op basis van onderzoek en contacten met ouders/verzorgers wordt verwijstraject

- Ingezet, waarin betreffende instelling (en), op basis van de specifieke deskundigheid van het AMK, wordt(en) geadviseerd met betrekking tot de inhoud en randvoorwaarden van de hulpverlening.
- AMK maakt afspraken met vervolginstellingen(en), draagt verantwoordelijkheid daarbij over.
- AMK maakt schriftelijke afspraken met ouders/verzorgers met betrekking tot de hulpverlening en toestemming voor uitwisseling van gegevens over het gezin met politie, BJZ, Raad en eventuele andere betrokken instellingen.
- AMK informeert de melder (=Politie Haaglanden en muteert in Genesys) over verwijzing via een standaardbrief met vermelding van hulpverlenende instelling (en eventuele contactpersoon).
- AMK sluit af.
- AMK informeert maximaal een half jaar na afsluiting, of laat zich informeren, of het ingezette traject tot de gewenste verbetering geleid heeft.

Locatie Meldpunt kinderen

Het meldpunt wordt ingericht op de Waldeck Pyrmontkade 872. Op deze locatie zijn reeds gehuisvest; BJZ Den Haag centrum Scheveningen, het AMK Haaglanden en het CIT-Haaglanden en de crisisdienst buiten kantoor tijden van BJZ Haaglanden.

Registratie

Het meldpunt houdt een eigen registratie bij, van de binnengekomen meldingen, de actie op de meldingen, welke organisatie en het resultaat hiervan. In concrete zaken vindt terugkoppeling plaats naar politie Haaglanden t.b.v. haar dossiervorming.

De registratie zal in kwartaalrapportages geanonimiseerd verwerkt worden en als beleidsinformatie ter beschikking gesteld aan het management van de drie deelnemende organisaties.

-

Eenvoudige schematische weergave van het kindspoor.

Uitgangspunt: getuige zijn van huiselijk geweld schaadt de ontwikkeling van het kind.

Politie : Handelt conform protocol geweld binnenshuis. Maakt een mutatie op in Genesys. Politie meldt kinderen aan bij het meldpunt bureau Jeugdzorg.

BJZ: Hulp nodig?

Boodschap: **Huiselijk geweld is slecht voor kinderen.**

- Basishulp (3 gesprekken m.b.t. schade huiselijk geweld)
- Crisisinterventie
- Indiceren voor geïndiceerde zorg, diagnostiek, jeugd GGZ.
- Casemanagement

Indiceren voor traumahulpverlening door RIAGG jeugd.

AMK: =vermoeden van kindermishandeling.

Boodschap: **Huiselijk geweld is slecht voor kinderen.**

- Afspraken met aanwezige hulpverlening. of
- Eigen onderzoek of
- Verwijzen naar BJZ (voldoende veiligheid voor kind) of
- Doorgeleiden naar de Raad voor de Kinderbescherming.

-

Raad: Dwang en Drang.

Boodschap: **Huiselijk geweld is slecht voor kinderen.**

- Met drang motiveren voor hulp in vrijwillig kader.
- Zo nodig met dwang (OTS, via de Rechtbank).

